

des om Søndagen til enhver Tid saavel som alle andre Dage. Dette tør jeg alfsaa fremsætte som Rigsdagens saagodtstom enstemmige Opfattelse, men det var Rigsdagen af 1853 og 1854; det er ganske vist, at der ligger en Forskjel og en meget væsentlig Forskjel deri, idet en meget stor Del Medlemmer ere vogede bort fra de Principer paa mange Punkter af vort politiske Liv, som de dengang forsøgte. Det er blevet fremhævet, at, dersom Grundlovens § 88 indeholdt en vindstrænket gyldig Bestemmelse, saa maatte vi ikke kunne forbyde Folk at samles paa et Sted, hvor der var Brandstof for smitsomme Sygdomme. Det var en Opfindelse af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Sindenburg). Jeg skal nævne flere Exempler i samme Løbet, som det ærede Medlem havde; saa kunde vi heller ikke forbyde Folk at holde offentlige Forsamlinger midt i et brændende Hus eller holde en offentlig Forsamling paa 1000 Mennesker midt paa en Bram, der kun kunde bære 20 til 30 Mennesker. Der kunde tænkes mange forskjellige Ting, man ikke kunde forbyde, men jeg siger: Hovtil fører denne Løbetang det ærede Medlem? Eller hvorfra er det ærede Medlem gaaet ud? Han er gaaet ud fra den Betragtning, at det Samfund, for hvilket vi lovgive, er et Samfund af gale Mennesker; thi ellers kan jeg ikke begribe, at det ærede Medlem overhovedet kommer til at tale om, at man kan tænke sig offentlige Forsamlinger afholdt paa et med Pest besægt Sted — lige saa godt kunde han tale om et brændende Hus — og naar de ærede Jurister ikke have andre Indvendinger at gjøre end den Slags mod den Fortolkning, som fra min og anden Sider er gjort gjældende, synes det at være et Bevis paa, at de overhovedet mangle Beviser. Nei, der er mangfoldige Ting af den Slags, som kunde tænkes, naar man gik ud fra, at vi gave Love for et Samfund, bestaaende af Banvittige; men da vi i alle Love gaa ud fra, at vi give Love for et Samfund af fornuftige, men mere eller mindre stikkelige Mennesker, saa faar Lovgivningen overhovedet en anden Karakter. Saa taler man dernæst om Østergade, og den kommer man igjen med idag — det lader til, at man er meget øm over Østergades Fredhellighed, man er bange for at faae Transtøvler ind i Østergade — om Eiendomsret og om Tilladelse hos Denne eller Sin, om offentlige Steder og alt Sligt. Have vi ikke Vidnesbyrd nok for, at man kan forbyde Møder paa offentlige Steder? Have vi ikke set mange Exempler paa, at Regjeringens Forstaaelse forbyder at holde politiske Møder eller Forsamlinger paa Steder, hvor de ikke kunde gjøre Staten den allerminste Skade, men derimod tillade Forlystelser og andet Lignende. Det have vi jo aldrig ført Klage over som noget Grundlovsstridigt, men hvorfor blande disse private Spørgsmaal om Tilladelse til dette eller hint ind i denne almindelige politiske Frihedsbestemmelse, her er Tale om. Det vedkommer ikke denne

Bestemmelse i § 88, det Forhold mellem Mand og Mand og den enkelte Myndighed og en anden, hvorimod der kun handles om Forholdet mellem Undersaatterne i Almindelighed og Regjeringsmagten. Hvorledes derimod de enkelte Private indbyrdes ville stille sig overfor de Betingelser, der overhovedet hører til for at benytte den Ret overfor Regjeringsmagten som Folket har, er jo en Sag, som ligger aldeles udenfor Betragtningen af § 88. Det ærede Medlem talte om, hvad jeg havde opfundet eller ikke opfundet. Jeg skal ikke disputere med det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds om, hvormeget han har opfundet eller ei, jeg vil sige, at jeg vilde ønske, at det ærede Medlem ikke paa ny havde opfundet en Del af de Fortolkninger, som han fremsatte igaar. At denne Sag skulde være ny, det er saa langt fra Tilfældet, at den har ligget ikke blot i Grundlovens § 88, men i hele Udførelsen af § 88 af Administrationen lige til den allernyeste Tid. Der er bleven sagt, at nu have vi en Afgjørelse af denne Sag, og den maa vi lade staa, den kunne vi ikke røre ved, det er Højesterets Afgjørelse, og der er bleven tilspøiet en Oplysning af det ærede Medlem for Mors (Schjærring), hvad vi med Hensyn til andre Sager desværre have hørt er den gængse Fremgangsmaade ved Højesteret, men som man ikke troede, vi ogsaa skulle møde i denne Sag, at, naar Højesteret engang har dømt i en Sag, betragter en fremtidig Højesteret, der er sammensat af andre Medlemmer, den tidligere Dom som en Slags Ret for sig, som den i bestemte lignende Tilfælde ikke vil fravige. Hovtil da den personlige, individuelle Undersøgelse af de enkelte Spørgsmaal, naar der saaledes udvikler sig en Række af Domme, som Højesteret selv anerkender som sine Love ved Siden af den øvrige Lovgivning? Saa kunde vi da heller ikke paa den Maade have noget som helst Haab om efter 1853—54 at anlægge en ny Rigsretssag med Hensyn til lignende Spørgsmaal som dem, i hvilke Højesteret, som jo udgjør Halvdelen af Rigsrettens Medlemmer, har dømt, naar vi gik ud fra, at Højesteret betragter den tidligere Rigsrettsdom som Lov for sig og derfor dømmes ubeset og uhørt og uden ny Overveelse i samme Retning, saa kunne vi betragte det som afgjort, at man kan bygge skjæve Ridehuse uden Bevilling og Theaterbygninger uden Bevilling — det er jo samme Slags — uden Indsigelse fra Rigsrettens Side. Jeg er imidlertid af den Opfattelse, at Højesteret ved en forandret Sammensætning maa kunne forandre sine tidligere Domme. Om Dommerne end ikke ere affættelige — det lader jo ikke til det, mange af dem ere jo langt ude over den almindelige Støvets Alder — saa ere de dog dødelige, og, naar man kan forudsætte, at Højesteret kan stikke Personer, og naar man vil gaa ud fra, at der for hver ny Person kommer en ny Tilværet til en omhyggelig Overveelse og maa ske til en